

KLAGANDE

Astacus AB, 556587-1273

Ombud: Sten Lövrup
Jansson & Norin AB
Kungsportsavenyen 18
411 36 Göteborg

MOTPART

Skolfastigheter i Stockholm Aktiebolag SISAB, 556034-8970

Ombud: Stadsadvokat Gustaf Swedlund
Stadsledningskontoret
Juridiska avdelningen
Hantverkargatan 3 A
105 35 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 3 maj 2017 i mål nr 2583-17,
se bilaga A

SAKEN

Offentlig upphandling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bifaller överklagandet och förordnar att upphandlingen ska rättas på så sätt att Astacus inte ska uteslutas på den grunden att Astacus inte bekräftat sitt anbud.

YRKANDEN M.M.

Astacus AB (Astacus) yrkar i första hand att upphandlingen ska rättas på så sätt att Astacus anbud utvärderas och i andra hand att upphandlingen görs om. Astacus vidhåller vad som anförts i förvaltningsrätten och tillägger därutöver i huvudsak följande.

Skolfastigheter i Stockholm Aktiebolag SISAB (SISAB) har begärt att anbudsgivarna ska stå fast vid sina anbud eller göra förändringar i sina anbudspriser. Astacus har valt att stå fast vid sitt anbud på så sätt att bolaget inte gjort några justeringar av lämnade anbudspriser. Vissa av de övriga anbudsgivarna har med anledning av SISAB:s uppmaning valt att justera sina anbudspriser. Det är dessa justerade priser som sedermera legat till grund för tilldelningsbeslutet som nu är föremål för prövning. Om Astacus anbud hade tagits upp till prövning hade bolaget, då bolaget erbjöd lägst pris, erhållit 65 poäng för kriteriet pris i utvärderingen. För kriteriet referenser hade Astacus erhållit 22,46 poäng, vilket totalt hade gett bolaget 87,46 poäng och som sämst placerat dem på en tredje plats i utvärderingen. Detta framgår av SISAB:s utvärderingsprotokoll, som bolaget utgått från i sin beräkning. SISAB:s argumentation och bedömning av bolagets skada baseras felaktigt på de ursprungliga anbudspriserna som inte längre gäller. I enlighet med de invändningar Astacus framfört mot övriga anbud ska Astacus rangordnas på första plats. Vad gäller intyget inlämnat av SCIOR Geomanagement AB (SCIOR tidigare Sundsvall Mätcenter) är det inte ett giltigt certifikat. För det fall ett certifikat inte bifogas ska anbudsgivaren verifiera sitt kvalitetsledningssystem genom att bifoga viss angiven dokumentation. Det är inte rimligt att den angivna dokumentationen kan ersättas av intyg från en extern firma, som inte är ett certifieringsorgan. Oaktat invändningarna ska bolaget i vart fall placeras på tredje plats och har därmed lidit eller riskerat att lida skada av den felaktiga utvärderingen.

SISAB bestrider bifall till överklagandet. SISAB vidhåller vad som anförts i förvaltningsrätten och tillägger därutöver i huvudsak följande.

På grund av den stora spridning som fanns mellan olika prisposter i de tolv anbud som lämnades in i upphandlingen var det nödvändigt att begära in ett förtydligande från samtliga anbudsgivare. SISAB:s begäran har inneburit ett krav på anbudsgivarna att lämna en bekräftelse på om de uppfattat förfrågningsunderlaget korrekt och om de därför kunde stå fast vid sitt anbud. Det var tydligt i SISAB:s begäran att ett svar krävdes från anbudsgivaren för att SISAB överhuvudtaget skulle kunna utvärdera anbuden och säkerställa att de var relevanta för upphandlingen. Då Astacus valde att inte lämna en bekräftelse har det inneburit att den otydlighet som föranlett begäran om förtydligande kvarställt i förhållande till bolagets anbud. SISAB har av den anledningen inte haft tillräckligt underlag för att utvärdera Astacus anbud. Det kan inte krävas att SISAB skulle ha förstått att Astacus valde att stå fast vid sitt anbud utan att kommunicera det. I upphandlingen framstod det som att i vart fall några anbudsgivare hade missuppfattat omfattningen på tjänsten. Det var därför en rimlig och proportionerlig åtgärd av SISAB att begära att samtliga anbudsgivare bekräftade att man korrekt hade uppfattat omfattningen på tjänsten och prissatt anbuden därefter.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Astacus har gjort gällande att SISAB förfarit felaktigt genom att dels i en förfrågan begära att anbudsgivarna ska bekräfta eller ändra sina anbud avseende lämnade priser, dels genom att utesluta Astacus på den grunden att bolaget inte svarat på denna förfrågan. Astacus har också framfört invändningar mot de anbud som lämnats av Clinton Mätkonsult AB och SCIOR.

Vad gäller det Astacus anfört gällande Clintons och SCIOR:s anbud finner kammarrätten inte någon anledning att göra en annan bedömning än den förvaltningsrätten gjort. Något skäl för ingripande enligt LOU på grund av vad Astacus anfört i denna del föreligger därför inte.

Astacus har anfört att SISAB:s begäran om bekräftelse endast kan tolkas som en otillåten komplettering alternativt förlängd anbudstid, att nya krav införts i upphandlingen eller att en otillåten förhandlingsrunda med möjlighet att justera anbud har skett.

Den begäran om förtydligande som SISAB har skickat ut efter anbudstidens utgång har enligt kammarrättens mening inte inneburit att myndigheten gjort en otillåten ändring av det tilldelningskriterium som avser prisjämförelse. Redan av det ursprungliga förfrågningsunderlaget har framgått vilka moment som skulle ingå i anbudet. Astacus har inte heller påstått att förfrågningsunderlaget varit otydligt eller på annat sätt innehållit brister. Oaktat hur det i övrigt förhåller sig med den närmare formuleringen, vilken eventuellt kan tolkas som en inbjudan att justera anbud, är frågan om Astacus har lidit skada på grund av denna begäran.

Skaderekvisitet i LOU kräver att det finns ett orsakssamband mellan den upphandlande myndighetens överträdelse av de grundläggande principerna eller bestämmelserna i lagen och den skada som den sökande leverantören har lidit. Det är sökanden som har bevisbördan för detta förhållande (jfr HFD 2013 ref. 53).

Av handlingarna framgår att SISAB som grund för tilldelning har tillämpat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet och att utvärderingskriterierna består i referenstagning och prisjämförelse. Upphandlingen avser ett ramavtal och tre konsultbolag ska tilldelas kontrakt. Det utvärderingsprotokoll som SISAB upprättade initialt innehöll en beräkning av de prisuppgifter som anbudsgivarna ursprungligen hade lämnat. Av

protokollet framgår att Astacus placerades på femte plats i utvärderingen, en placering som innebär att Astacus inte skulle ha tilldelats kontrakt i upphandlingen. Vid detta förhållande har den förfrågan om bekräftelse eller ändring som SISAB skickade ut inte i sig medfört att Astacus lidit skada. Något ingripande enligt LOU kan därför inte bli aktuellt.

Astacus har också gjort gällande att SISAB brutit mot LOU genom att utesluta Astacus enbart på den grunden att Astacus inte inkom med något svar på förfrågan. Såsom förvaltningsrätten har konstaterat framgår det varken av förfrågan eller av förfrågningsunderlaget att uteblivet svar på förfrågan ska medföra att anbudet utesluts från att delta i anbudsutvärderingen. Någon sådan möjlighet kan under de i målet aktuella omständigheterna inte anses följa av 10 kap. 2 § LOU. SISAB:s beslut att ändå utesluta Astacus anbud på grund av uteblivet svar kan därför inte anses förenligt med principen om transparens varför SISAB:s agerande står i strid med LOU.

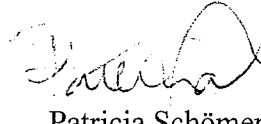
Astacus har inkommit med egna beräkningar vad gäller den andra utvärderingen och gjort gällande att bolaget som sämst skulle ha placerats på tredje plats. SISAB har inte bemött detta påstående eller kommit med egna beräkningar vad gäller den andra utvärderingen. I stället har SISAB uppehållit sig vid ett resonemang som innebär att Astacus inte kan anses ha lidit skada eftersom bolaget kom på femte plats i den första utvärderingen. Kammarrätten finner att Astacus genom sina beräkningar har visat att bolaget får anses ha lidit skada eller riskerat att lida skada genom att felaktigt ha uteslutits från utvärderingen.

Upphandlingen ska därför rättas på så sätt att Astacus inte ska uteslutas från utvärderingen på den grunden att Astacus inte bekräftat sitt anbud.

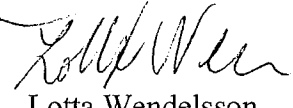
HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 9).

Eva Hammar
kammarrättsråd
ordförande

Patricia Schömer
kammarrättsråd
referent

Lotta Wendelsson
tf. kammarrättsassessor

Föredragande har varit Joanna Olsson.

SÖKANDE

Astacus AB, 556587-1273

Ombud: Sten Lövrup
Jansson & Norin AB
Kungsporsavenyen 18
411 36 Göteborg

MOTPART

Skolfastigheter i Stockholm AB, 556034-8970

Ombud: Stadsadvokat Gustaf Swedlund
Stadsledningskontoret
Juridiska avdelningen
Hantverkargatan 3 A
105 35 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

YRKANDEN M.M.

Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) genomför i ett öppet förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, en ramavtalsupphandling av lasersuppmätningar och modellering av byggnader, rum och installationer, dnr 2016-000851. Avtal ska tecknas med tre konsultbolag. Anbudet ska i enlighet med förfrågningsunderlaget innehålla dels timpris för olika arbetsmoment, dels kvadratmeterpris för typutrymmen. Båda prisuppgifterna ska utvärderas. De tre anbudsgivare med de ekonomiskt mest fördelaktiga anbuden ska godtas.

Under pågående utvärdering av lämnade anbud skickade SISAB ut en kompletterande skrivelse till samtliga leverantörer som lämnat anbud. Genom skrivelsen gavs samtliga leverantörer möjlighet att bekräfta att vardera leverantör uppfattat vad momentet á-pris, i enlighet med förfrågningsunderlaget p. AUB 52, ska innehålla alternativt göra en rättelse. Astacus AB (Astacus) svarade inte på SISAB:s brev och bolagets anbud gick av den anledningen inte vidare till utvärdering. Av bilaga till följande tilldelningsbeslut framgår att med anledning av att Astacus inte inkom med svar på skrivelsen har Astacus inte uppnått ställda kvalificeringskrav. SISAB har därför inte beaktat Astacus anbud.

Astacus ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att förvaltningsrätten i första hand ska besluta att upphandlingen ska rättas på så sätt att Astacus anbud tas upp till prövning och en ny utvärdering sker med beaktande av de fakta som förs fram i målet. I andra hand yrkas att upphandlingen ska avbrytas och göras om. Astacus har lidit skada på grund av den felaktigt genomförda utvärderingen och det felaktiga utslutandet på grundval av en inkorrekt begäran om komplettering. Om Astacus anbud tagits upp till prövning, och den prövningen hade genomförts korrekt, hade Astacus placerats som etta och under alla förhållanden blivit tilldelade kontrakt.

SISAB bestrider Astacus yrkanden och att bolaget under några omständigheter har lidit skada. SISAB har inte brutit mot LOU. Kraven i förfrågningsunderlaget och SISAB:s genomförande av upphandlingen uppfyller lagens krav på transparens, likabehandling och proportionalitet och strider inte heller på något annat sätt mot LOU.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkten för förvaltningsrättens prövning är att rätten kan besluta att en upphandling ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. Detta under förutsättning att det vid prövningen av ansökan kan bedömas att den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan lida skada.

Förvaltningsrättens överprövning tar inte sikte på upphandlingens materiella resultat utan endast på om myndigheten förfarit formellt korrekt och iakttagit de upphandlingsprinciper och förfaranderegler som anges i LOU.

Av 1 kap. 9 § LOU framgår att upphandlande myndigheter eller enheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 9 kap. 8 andra stycket LOU får myndigheten begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Myndigheten får också begära att en leverantör förtydligar eller kompletterar handlingar som getts in och som avses i 10 och 11 kap.

Enligt 11 kap. 12 § LOU får en leverantör vid behov och när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags ekonomiska, tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Leverantören skall genom att tillhandahålla ett åtagande från företagen i fråga eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet skall fullgöras.

Astacus anför att prövningen av anbud inte har skett på det sätt som angivits i underlaget, vilket lett till att Astacus anbud felaktigt förkastats. SISAB:s begäran om bekräftelse tillför nya obligatoriska krav, strider mot LOU:s grundläggande principer om transparens och proportionalitet, har inte varit motiverad och det finns inte objektivt godtagbara skäl att utesluta leverantörer. SISAB kräver att leverantörerna ska intyga att något de redan intygat verkligen stämmer och hävdar att det är ett kvalificeringskrav i upphandlingen att inkomma med ett sådant intygande. Av SISAB:s brev kan det inte anses framgå med tydlighet att det rör sig om ett nytt kvalificeringskrav som man måste svara på för att undgå uteslutning. Begäran om bekräftelse kan endast tolkas som att SISAB begär

- a) att man åter igen ska bekräfta sitt inlämnade anbud, med risk för att förkastas, vilket måste ses som en begäran om en otillåten komplettering alternativt förlängd anbudstid, men endast för leverantörer som redan lämnat anbud,
- b) att nya obligatoriska krav tillförs i upphandlingen efter sista anbudsdag, i strid med likabehandlingsprincipen,
- c) ger anbudslämnare, efter sista anbudsdag, en otillåten förhandlingsrunda, med möjlighet att justera sitt anbud.

Brevet kan inte likställas med en begäran om förtydligande avseende onormalt låga anbud. Att skicka ut en generell fråga efter sista anbudsdag där anbudsgivare ska bekräfta att man ämnar stå vid sitt anbud och sedan förkasta de leverantörer som inte svarar måste anses vara ett tydligt brott mot såväl transparens- som proportionalitetsprincipen.

Eftersom SISAB:s brev varit otillåtet kommer fler anbud att behöva tas upp till förnyad prövning. SCIOR Geomanagement AB:s anbud skulle då komma att placeras som etta. Men eftersom inlämnade intyg inte uppfyller kraven i förfrågningsunderlaget avseende miljö- och kvalitetsledning skulle SCIOR:s anbud rätteligen förkastas. De av SCIOR inlämnade intygen innehåller inte den nödvändiga information som krävs enligt förfrågningsunderlaget. Intygen är heller inte certifikat.

Ettan i utvärderingen, Clinton Mätkonsult AB (Clinton), har inte visat att de har tillgång till kapaciteten på det sätt som krävs. Det samarbetsavtal som bifogats Clintons anbud innebär inget konkret åtagande för endera leverantören att leverera till den andra leverantören. Det finns inget som binder någon av parterna att ställa sin kapacitet till förfogande för fullgörande av avtal på det sätt som LOU och underlaget stipulerar. Avtalet har därutöver en avtalstid som löper till och med den 1 juni 2016. Avtalet kan sedan sägas upp med tre månaders uppsägningstid. Sägs avtalet inte upp förslängs det samma med tolv månader i taget.

SISAB:s uppfattning är att om SISAB hade utgått ifrån de anbud som gavs in i upphandlingen, utan att begära bekräftelser från anbudsgivarna på det sätt som skedde, hade Astacus hamnat på plats fem i anbudsutvärderingen. Astacus hade således inte tilldelats något kontrakt även om bolagets anbud hade tagits upp till prövning. Bolaget har därför inte under några förhållanden lidit någon skada. Begäran om bekräftelse var nödvändig. För att uppfylla kravet på likabehandling har begäran riktats till samtliga anbudsgivare. Det åligger anbudsgivarna som deltar i en upphandling att ha tillfredsställande bevakning av meddelandetjänsten i upphandlingsverktyget så länge upphandlingen fortfarande pågår för att just kunna ta del av och svara på kommunikation mellan den upphandlande myndigheten och anbudsgivarna. Risken för att ett meddelande faller mellan stolarna hos anbudsgivaren

måste bäras av anbudsgivaren själv. Eftersom Astacus inte svarade på begäran om förtydliganden inom den tid som hade angetts, lika för alla anbudsgivare, fanns det heller inte någon mindre ingripande åtgärd som SISAB hade kunnat vidta för att erhålla den nödvändiga informationen från Astacus utan att samtidigt särbehandla Astacus i förhållande till övriga anbudsgivare. SISAB:s beslut att förkasta anbudet har därför varit proportionerlig.

SISAB bestrider att det har förelegat några brister i de andra anbuden på det sätt som Astacus påstår. Clinton har åberopat den tekniska kapaciteten hos ett annat bolag. Till anbudet bifogat samarbetsavtal är i enlighet med föreskrifterna i förfrågningsunderlaget. Även om uppdragsavtalet skulle upphöra under 2017 kommer uppdragsavtalet vara i kraft under hela uppdragsperioden och ytterligare ett år därefter.

SISAB har i förfrågningsunderlaget uppställt krav att anbudsgivarna ska ha dokumenterade miljölednings- och kvalitetsledningssystem. Av 11 kap. 14 och 15 §§ LOU framgår att myndigheten ska godta andra bevis på likvärdiga kvalitets- och miljöledningsåtgärder som lämnas av leverantörer. SISAB har ingen anledning att ifrågasätta de intyg som SCIOR har lämnat in. Av intygen framgår tydligt att SCIOR har ett sådant dokumenterat miljö- respektive kvalitetsledningssystem som SISAB uppställt som krav. SCIOR:s anbud uppfyller således de obligatoriska kraven och det saknas därför skäl att förkasta anbudet.

Förvaltningsrättens bedömning

Förtydligande

Av den kompletterande skrivelse som SISAB skickade ut till samtliga leverantörer som lämnat anbud framgår att anbudsgivarna har haft möjlighet att

antingen bekräfta sitt redan lämnade anbud eller vidta en rättelse av anbudet. Skrivelsen kan inte uppfattas på annat sätt än att en eventuell rättelse av lämnade anbudspriser endast kunnat ske på så sätt som var tillåtet enligt förfrågningsunderlaget. Möjligheten till rättelse kan således inte ses som en möjlighet för anbudsgivarna att tillföra nya sakuppgifter till anbudet. Skrivelsen är således att ses som ett sådant förtydligande som myndigheten har möjlighet att begära enligt 9 kap. 8 § LOU. Detta även med hänsyn till att bestämmelsen ska tillämpas restriktivt (prop. 2006/07:128 s. 377). Med beaktande av att skrivelsen tillställts samtliga anbudsgivare har SISABs begäran om förtydligande varken inneburit någon risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Skäl för ingripande enligt LOU av denna anledning saknas därmed.

Begäran om förtydligande skickades ut den 13 december 2016 med svar senast den 19 december 2016. Astacus har inte svarat på SISABs begäran om förtydligande. Någon invändning om att Astacus inte mottagit begäran om förtydligande inom den angivna svarstiden eller på annat sätt varit förhindrade att svara har inte framförts i målet.

I avsaknad av svar har SISAB uteslutit Astacus från förnyad anbudsutvärdering. Det kan konstateras att det varken i begäran om förtydligande eller i förfrågningsunderlaget framgår att ett uteblivet svar på förfrågan ska medföra att anbudet utesluts från att delta i anbudsutvärderingen. Att SISAB ändå valt att utesluta Astacus anbud får anses vara i strid mot transparensprincipen. SISAB får därmed anses ha brutit mot en grundläggande princip i LOU.

Astacus anbud borde således ha inkluderats vid den av SISAB genomförda utvärderingen. Utvärderingen av Astacus anbud hade då att göras utifrån de prisuppgifter Astacus faktiskt lämnat. Astacus hävdar att bolagets anbud vid en sådan utvärdering skulle ha varit det mest fördelaktiga anbudet och hän-

visar till en egen utförd utvärdering. Astacus har i ansökan om överprövning inte närmare angett vilka förhållanden som medför att Astacus skulle varit det ekonomiskt mest fördelaktiga. Förvaltningsrätten kan därmed inte lägga den av Astacus utförda utvärderingen till grund för bedömningen av om Astacus rätteligen skulle ha tilldelats kontrakt vid en företagen utvärdering eller inte. För det fall Astacus anbud hade omfattats av anbudsutvärderingen konstaterar förvaltningsrätten utifrån övriga handlingar i målet att Astacus anbud inte hade varit ett av de tre anbud som lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Astacus anbud hade således inte varit ett av de tre anbud som ska tilldelas kontrakt. Vid sådant förhållande har Astacus inte förmått visa att bolaget lidit någon skada. Det saknas därför skäl för ingripande enligt LOU på denna grund.

Clinton Mätkonsult AB

Clinton har till sitt anbud, i enlighet med såväl förfrågningsunderlaget som uttrycklig bestämmelse i LOU, åberopat den tekniska kapaciteten hos ett annat bolag. Genom gällande avtal mellan Clinton och det andra bolaget har Clinton förmått visa att leverantören kommer att förfoga över i upphandlingen nödvändiga resurser när kontraktet skall fullgöras. Skäl för ingripande enligt LOU på denna grund saknas därmed.

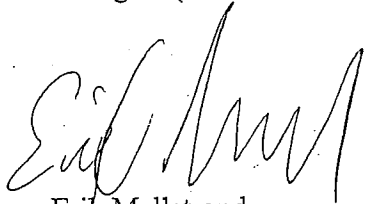
SCIOR Geomanagement AB

Vad gäller SCIOR:s anbud har Astacus inte förmått visa att anbudet inte uppfyller de i förfrågningsunderlagen uppställda kraven om dokumenterade miljö- respektive kvalitetsledningssystem. Skäl för ingripande enligt LOU saknas därmed även på denna grund.

I enlighet med ovan anförda ska Astacus ansökan avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns
i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Erik Mellstrand

Rådman

Kerstin Sandin har föredragit målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.*

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att prövningstillstånd meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster eller lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Vanligtvis får, då kammarrätten inte har fattat något interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, avtal slutas omedelbart. **I de fall där kammarrätten har fattat ett interimistiskt beslut om att avtal inte får ingås, får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet.** Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen.
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet.
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd.
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta.
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.